

Kielce 07.03.2024r.

Prof. dr hab. inż. Stanisław Adamczak dr h.c.
Katedra Metrologii i Niekonwencjonalnych Metod Wytwarzania
Wydział Mechatroniki i Budowy Maszyn
Politechnika Świętokrzyska

Opinia o rozprawie doktorskiej mgr Mirosława Mocka pt. „Certyfikacja wyrobów oraz maszyn i urządzeń stosowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych.

Promotor: dr hab. inż. Grzegorz Moskał, prof. PŚ.

Podstawa opracowania recenzji: zlecenie Przewodniczącej Rady Dyscypliny Inżynierii Mechanicznej Politechniki Śląskiej.

1. Zakres i cel rozprawy

Przedstawiona do recenzji rozprawa składa się z pięciu rozdziałów, w tym spis treści i załącznik w postaci suplementu. W pracy tej należy wyodrębnić dwie główne części.

Część pierwsza obejmuje wprowadzenie do zagadnienia i omówienie istniejącego stanu wiedzy ze szczególnym uzgodnieniem zagadnień certyfikacji materiałów, maszyn i urządzeń w górniczych podmiotach gospodarczych dotyczących obowiązujących wymagań formalno-prawnych oraz problemów występujących w praktyce. W tej części podano obowiązującą terminologię oraz ogólnie przyjęte podstawowe wymogi certyfikacji o znaczeniu tych ważnych czynności produkcji wyrobów i wszelkiego rodzaju maszyn oraz urządzeń mechanicznych. Autor dokonał zestawu polskich jednostek certyfikujących. Jest to bardzo duża liczba co świadczy, że problemy certyfikacji odbywają ogromną rolę w tym przedstawionych zagadnieniach.

Dalszy ciąg opinii o charakterze tajnym.

Koniec części tajnej recenzji.

W końcowej części pracy jest przedstawiony wykaz literatury, który chciałbym podsumować własnymi spostrzeżeniami:

W przedstawianych rozprawach naukowych daje się zauważyć dwa sposoby cytowanej literatury:

1. sposób obszerny, który obejmuje oprócz literatury bezpośrednio związanej z prezentowaną problematyką również takie pozycje bibliograficzne, które dotyczą całego obszaru certyfikacji.
2. sposób skrócony, który obejmuje tylko literaturę, dotyczącą ściśle określonych problemów niezbędnych do ustalenia aktualnego stanu wiedzy.

Osobiście jestem zwolennikiem tego pierwszego sposobu, częściej stosowanego przez autorów rozpraw,

który umożliwia czytelnikowi poznanie szerszego spektrum naukowych problemów przedstawianych przez autora i dodatkowo uwzględniającego wydane podręczniki i normy. Z opiniowanej pracy autor posłużył się drugim wariantem, na podstawie którego mogę stwierdzić, że w zasadzie dokonał wnikliwej analizy tego tematu, ale jednak pominął niektóre ważne dokumenty i pozycje literaturowe.

Do tych pominiętych dokumentów zaliczyłbym normy krajowe będące kontynuacją przyjętych norm ISO, np. PN-EN ISO/IEC 17000:2006, ocena zgodności. Terminologia i zasady ogólne (nowa wersja: PN-EN ISO/IEC 17000:2020 ocena zgodności. Terminologia i zasady ogólne), oraz PN-EN ISO/IEC 17067:Ocena zgodności. Podstawy certyfikacji wyrobów oraz wytyczne dotyczące programów certyfikacji wyrobów.

Takie dokumenty w aspektach praktycznych i formalnych są zawsze istotne i nawet w pracach naukowych oraz wdrożeniowych powinny być uwzględnione, chociaż nie zobowiązują do obligatoryjnego ich stosowania.

W wykazie literatury pominięto niektóre pozycje książkowe dotyczące systemów jakości, w których problematyka certyfikacji wyrobów jest istotnym elementem. np. A.Hamrol: Zarządzanie jakością z przykładami, PWN Warszawa 2008, R.Kolman: Zastosowanie inżynierii jakości. Poradnik, oficyna wydawnicza „AJG” Bydgoszcz 2003 i wiele jeszcze innych. Natomiast podana w wykazie pozycja 30 - R.Knosala: "Inżynieria produkcji. kompendium wiedzy" ma charakter bardzo ogólny i nie dotyczy problemu certyfikacji. Osobiście zapoznałem się z tą pozycją literaturową.

Występują również dwie koncepcje przedstawiania kolejności cytowanej literatury. Biorąc pod uwagę autorów uszeregowanych według alfabetu lub według kolejności cytowań. Jak wykazuje praktyka w opracowaniach naukowych stosowana jest głównie pierwsza koncepcja, która pozwala na kompleksową ocenę wkładu poszczególnych autorów do opracowywanego aktualnego stanu wiedzy.

Natomiast druga część jest powszechnie stosowana w skróconych opracowaniach naukowych np. w artykułach i referatach. Autor zastosował koncepcję mieszaną wprowadzając do wykazu wszystkich pozycji początkowo dokumentów prawnych i formalnych (dyrektywy, Dzienniki Ustaw i Rozporządzenia Rady Ministrów). W drugiej części podano literaturę autorską. Jednak w pracach naukowych zwyczajowo wprowadza się taki podział, że pierwszej części literatury podaje się pozycje autorskie, a w drugiej części - dokumenty normalizacyjne i prawne.

Jednak uważam, że autor dokonał bardzo wnikliwej analizy literatury dotyczącej zrealizowanej problematyki, zwłaszcza dotyczące wspomnianych dokumentów prawnych, co jest uzasadnione, gdyż doktorat ma charakter wdrożeniowy.

2. Uzasadnienie sformułowania tematu rozprawy i podjęcia rozstrzygniętych problemów

Dalszy ciąg opinii o charakterze tajnym.

3. Główne osiągnięcia dysertacji i uwagi krytyczne

Część opinii o charakterze tajnym

Oceniając pozytywnie recenzowaną pracę chciałbym przedstawić kilka uwag polemicznych i krytycznych:

1. Brak jednoznacznego ustalenia co to jest „wyrób” w podziemnych wyrobiskach górniczych,
2. W pracy Autor dokonując pełnego stanu wiedzy nie ustalił zagadnień nierozstrzygniętych i koniecznych do rozwiązania w ramach doktoratu wdrożeniowego,
3. W opiniowanej pracy można mieć zastrzeżenia dotyczące jej metodyki bowiem nie ustalono w sposób zdecydowany celu pracy i sposobu jego realizacji,
4. Przedstawiona praca doktorska w większości treści ma charakter tajny i z tego powodu brak uzasadnienia tej tajności.

Należy stwierdzić, że przedstawione uwagi polemiczne i krytyczne nie umniejszają wartości recenzowanej pracy, mogą być one uzupełnieniem dalszych opracowań badawczych i wdrożeniowych. Mogą być również zaliczone przez autora, jako kierunki dalszych prac.

4. Ocena końcowa pracy

Część opinii o charakterze tajnym.

Autor w pracy wykazał się także bogatą wiedzą w zakresie przeprowadzenia certyfikacji, umiejętnością korzystania z literatury technicznej i dokumentów prawnych, umiejętnością opracowania właściwego programu badawczego i wdrożeniowego, szeroką znajomością zagadnień certyfikacji, która ma duże znaczenie w systemach zapewnienia jakości produkowanych wytwarzanych wyrobów.

Na podstawie powyższych stwierdzeń wyrażam opinię, że praca doktorska pt. "Certyfikacja wyrobów oraz maszyn i urządzeń stosowanych w podziemnych wyrobiskach górniczych" spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim zawartych w dokumentach ustawowych o stopniach i tytułach naukowych i wnoszę o dopuszczenie Pana mgr Mirosława Mocka do publicznej obrony.

St. Adamczak